

Mostar'dan Tiflis'e Gezi Notları

Yazar

Prof. Dr. Rıdvan Canım

ISBN: 978-605-9247-56-6

1. Baskı

Temmuz, 2017 / Ankara

1000 Adet

Grafiker®

Yayınları

Yayın No: 230

Web: grafikeryayin.com

Kapak, Sayfa Tasarımı,

Baskı ve Cilt

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık

Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

1. Cadde 1396. Sokak No: 6

06520 (Oğuzlar Mahallesi)

Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafiker@grafiker.com.tr

Web : grafiker.com.tr

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	9
-------------	---

BALKANLARDAN KAFKASLARA YOL YAZILARI

I. BÖLÜM

Dünkü Rumeli Bugünkü Bulgaristan.....	13
Giden Şanlı Akıncı Ne Gün Döner Yurduna?.....	20
Vardar Ovası Vardar Ovası.....	23
Gostivar Yolunda.....	32
Şiirin Yaşandığı Yer: Struga.....	34
"At Martinini Bre Debreli Hasan Dağlar İnlesin!".....	36
Yine Bulgaristan ve Sonun Başladığı Yer: Şipka.....	39
Göçtü Kervan Kaldık Dağlar Başında.....	42
Avrupadaki Türkiye: Almanya.....	47
Zamanın Nabzını Tutan Ülke: İsviçre.....	55
Medeniyetler Beşiği İtalya.....	60
Venezia mı Venedik mi?.....	65
Karlar Şehri Innsbruck' a Doğru.....	67
Gitmişsin Almanya' ya Almışsın Bir Araba!.....	71
Bir Garip Yurt: Nahçıvan.....	78
Kırım'dan Gelirim, Adım da Sinan'dır Hey.....	81
Mengli Giray'dan Bir Yâdigâr: Akmescid.....	89
Rüyada mıyım, Bahçesaray'da mıyım?.....	97
İsmail Bey Gaspıralı'yı Bilir misiniz?.....	102
Kırım'ın İstanbul'u: Gözleve.....	109

Eski Kırım'a Doğru.....	113
Bir Zamanlar Bir Sivastopol Vardı.....	115
Dünyanın Paylaşıldığı Şehir: Yalta.....	121

II. BÖLÜM

Erzurum'dan Edirne'ye, Edirne'den Urfa'ya	131
Anadolu'nun ve Rumeli'nin İncisi: Edirne	133
Yedi Uyurlar Diyarı Tarsus'a Dair	137
Urfa'da mıyım, Yoksa Rüyada mıyım?	140
Gazi Şehir Antep	150
Balkanlara Doğru	153
Burgaz'dan Varna'ya	155
Size Selam Var Dobruca'dan, Babadağ'dan, Sarı Saltuk'dan.....	158
Seni Hiç Unutmadık, Hiç Unutmayacağız Nazlı Tuna	163
Boğdan'dan Moldova'ya	165
Unutulmuş Bir Türk Vatanı: Gagavuzya	168
Şehirciliğe Örnek Bir Başkent: Kişinev	176
Bükreşe Doğru	179
Rumeli'nin Kuzeydeki Serhaddi: Rusçuk	180
Pehlivanlar Diyarı Deliorman'ın İki İncisi: Razgrad ve Şumnu	183
Urumeli'ne Yeniden Kavuşmak	187
Gostivar'da Düğün Var	189
Debre, Ohri ve Manastır Yolunda	194
Ve Murad Hüdâvendigârın Yurdu: Kosova	198
Zaman Tünelinde Bir Şehir: Prizren	201
Yakovalı Aslan Bey	205
Priştine Unutulur mu?	208

Rodoplara Doğru	211
Orada Yaralı Bir Ülke Var Uzakta..	214
Balkanların Mahzun Güzeli: Saraybosna	218
Miljecka Üzerinde Bir Taş Köprü	225
Saraybosna'dan Mostar'a	230
Anlat Bize Gördüklerini Neretva!	233
Blagay'da Bir Halvetî Tekkesi	237
Vezirler Şehri Travnik	241
Bosna Dağlarında Bir Derviş: Ayyaz Dede	243
Kafkasya Yollarında	247
Kafkaslarda Öksüz Bir Türk Vatanı: Ahıska	250
Tiflis'e Doğru	257
Fotoğraflar	261

ÖN SÖZ

Gerek seyahatnâmeler ve gezi yazıları, gerekse şehirlere dair her türlü kalem tecrübesi, zaman içerisinde unutulmaya yüz tutan kültür varlıklarını, o coğrafyada yaşayan insanların yaşayış biçimlerini, onların meydana getirdikleri sanat eserlerini, âdetlerini, inançlarını, gelenek ve göreneklerini sadece yazıldıkları devrin insanına değil, sonraki nesillere de tanıtarak aktarma görevini üstlenen önemli vesikalar olma özelliği taşırlar.

Milletlerin kendi kültürel geçmişleri açısından önemli kabul ettikleri ve üzerinde yaşadıkları coğrafyada titizlikle korumaya çalıştıkları bazı “müze şehirler” vardır. İstanbul, Edirne, Bursa, Üsküp, Filibe, Diyarbakır, Konya, Erzurum, Sivas, Urfa, Bağdat, İsfahan, Şiraz, Saraybosna, Tiflis, Taşkent, Semerkand, Buhara, Roma, Madrid, Paris, Venedik gibi.. Buna karşılık bir de ruhu çalınmış şehirler vardır. Özellikle son yıllarda, sadece ülkemizde değil, dünyanın hemen her yerinde “çevre”yi korumaya yönelik gayretlerin arttığını görmekteyiz. Kuşkusuz bu çabaların “yeşili koruma” ile sınırlı kalmaması, bununla birlikte “şehirlerin ruhunu yaşatma” gibi çok daha kudsi, çok daha ulvî bir amaca yönelmesi gerekir. Tabii bu da şehirlerin geçmişini diri tutmakla, geleneklerini yaşatmakla, mahallî unsurlarını ön plâna çıkarmakla olacaktır. Şehirlerin bu mânâda kendi kimliklerini muhafaza edebilmeleri ise ancak kendilerine özgü şehir dokusunu, örneğin mîmârisini, yemek kültürünü, giyim-kuşam tarzını, düğün, ölüm, bayram gibi sosyo-kültürel ve dîni etkinliklerini, tarih ve coğrafya bilincini koruyup yaşatabilmelerine bağlıdır. Şayet bir şehir her şeye rağmen bunları kendi bünyesinde ya-

şatabiliyorsa o şehir kendini ayakta tutmaya devam ediyor demektir. “Küreselleşme” veya “globalleşme”ye, gelenekleri ortadan kaldırarak şehirlerin kültürel kimliklerini yok eden, onların asırlık ruhlarını çalan uğursuz bir rüzgâr olarak bakmak yerine, onu, sağladığı iletişim imkânlarıyla mekânı daraltan, küçülten, mesâfeleri aradan kaldıran bir unsur olarak görmek sanırım daha doğru olacaktır. Eğer hâlâ varsa, şehrin kendi kimliğine sahip çıkma ve diğer şehirlere benzememe çabaları, saygıyla ve takdirle karşılanmalıdır. Diyarbakır ne kadar İzmir’e benzeyebilir? Erzurum niçin Antalya’ya benzesin!? Urfa Mersin’e benzerse Urfa’dan geriye kalan ne olacaktır? İçinde yaşadığımız şehirlerimize bu duyarlılıkla yaklaşamadığımız sürece bu “çevreci” faaliyetler de “yeşillik olsun”dan öte bir anlam taşımayacaktır..

Kitabımızın ikinci baskısında, birinci baskıda gözden kaçan bazı noktaları düzeltme fırsatını da bulmuş olduk. Kırım izlenimleri de bu baskı için bir yenilik oldu. İyi okumalar temennisıyla.. Yolunuz açık olsun.

Rıdvan Canım
Ankara, 2017